کوومە هەڵبەس ١

چەمێ ئەژ چریکەێ بەرد

رێوار ئاودانان

چەمێ ئەژ چریکەێ بەرد

(رودی از آواز سنگ)

ناسنامەیٚ کتاو

ناو: چەمیٚ ئەژ چریکەیٚ بەرد

کوومە ئەڵبەس کوردی

شائر: ڕێوار ئاودانان

بڵاوگە: چیا

یەکم چاپ: ۲۷۱۸ کوردی / ۱۳۹۷ هەتاوی

وێراشت و چاپ نوو: ۲۷۲۳ کوردی / ۱۴۰۲ هەتاوی

◊◊◊

مشخصات کتاب

عنوان: رودی از آواز سنگ

مجموعه شعر کُردی با ترجمەی فارسی

شاعر: ریوار آبدانان

انتشارات: چیا

چاپ نخست: ۲۷۱۸ کُردی / ۱۳۹۷ خورشیدی

ویرایش و چاپ مجدد: ۲۷۲۳ کُردی / ۱۴۰۲ خورشیدی

(۱)

تیژتر ئەژ زق

سەرھشکتر ئەژ بەرد؛

"کوڵە ئەڵوەس"ـەکەێ گوڵ نەسرین!

◊

بُرّندەتر از سرما و یخ

سرسختتر از سنگ؛

«هایکو»ی گُلِ نسرین!

(٢)

تلیلیی داڵکەل ئاشتی

بەرزتر ئەژ شینوەیٚ شەڕ!

◊

هلهلەی مادرانِ صلح

بلندتر از ولولەی جنگ!

(٣)

دە لێڤار دەرڤەن بایٚ

یەکلٚەداریٚ پاڤەگەزدیٚ

ناویٚ "همیٚ"!

◊

بر لبەی درّەی باد

تک‌درختِ استواری

نامش «امید»!

(۴)

گل‌گلیٚ

گی‌ئاسارەیٚ

دارسوٚنیٚ داگیرسنیٚ!

◇

گاه‌گاهی

کِرم شبتابی

برمی‌افروزد جنگلی را!

(٥)

چریکەیٚ بیٚدەنگیی ئاسارە ئۆژنەڤۆی؟!

◇

آوایِ سکوتِ ستاره را می‌شنوی؟!

(۶)

ژن خەنس

دار ژین، گوڵ کرد

هەن ڤارین بەرف!

◊

زن خندید

غرق در شکوفه شد درختِ زندگی

هنگامِ برف!

(٧)

ڤەڕاس، ژەنیار تەمیرەیٚ ڤارۆ کێیە؟!

◊

راستی، نوازندەی تنبورِ باران کیست؟!

(۸)

کرم شەوچرایٚ کوچکلەیٚکە

مۆنگەشەو ئی دارسۆنە!

◇

کِرم شبتابِ کوچکی‌ست

مهتابِ این جنگل!

(٩)

بێ دڵەڕاوکێ

باڵنەیێ نیشتێیە ئەڵسەر شۆنێ:

داووڵ!

◇

بی ترس و تشویش

پرنده‌ای نشسته روی دوشش:

مترسک!

(١٠)

ڕووح ئاو، لیپالیپ ئەژ هوورەو... ڤەرچە؟!

◇

لبریزِ آوازِ اهورایی‌ست روحِ آب... چرا؟!

(١١)

ئەرێ زەردەخەنە

ڕووژنایێ ڕێڤارێکە

ئەژ دیرترین ئاسارەل؟!

آیا لبخند

نورِ رهگذری‌ست

از دورترین ستاره‌ها؟!

(١٢)

بایٚ

بیٚ پاسپۆرت و پشکنین

ڤەچە سەفەر کەریٚ؟!

◇

باد

چگونه سفر می‌کند

بی پاسپورت و تفتیش؟!

(١٣)

شەڤەزەنگ...

مۆنگ، ئەسپەکەیٚ ڕووژنا تاو دا

ڤەرەو کوورا؟!

◊

قیرگون شب...

ماه، اسبِ روشنایی تازاند

رو به کجا؟!

(۱۴)

ڕفت کوم ئاگر

تین دڵ خاک ئشکەن و

سەوزمۆ کرد؟!

◊

رگبارِ تُندِ کدام آتش

فرونشانید عطشِ خاک و

سبزمان کرد؟!

(١٥)

ڕێوارەکەت کێیە دەریا

سێڵاو ڤهارە

یا پایزەپڵە؟!

◇

دریا، مسافرت کیست

سیلابِ بهاری

یا بارانِ پاییزی؟!

(١۶)

ئەڵوەسێ

ئەڤەسێکەم بێڤچۆ تا یاڵەکەێ خوەر:

بەرزەهەوایلەێک بێباڵ و پەڕ!

◇

شعری مرا

بی‌وقفه می‌سُراید تا ستیغِ آفتاب:

بادبادکی بی‌بال و پر!

(١٧)

بێیا

"ڕووژهەڵاتی"ـیە دڵم

باوڕ بکە ئەفتاو!

◇

بیا

«شرقی»ست دلم

خورشید باور کُن!

(١٨)

ئشكیا دە دەفتەر ئاێنەل گرێڤەکەر، کرٟێ:

ژن

ژین

ژۆ

◇

شکست در دفتر آینه‌هایِ گریان، سطری:

زن

زندگی

درد

(١٩)

تەمسق‌تر ئەژ

گرد میڤەل ئی ڤەرزەسەو هاڵێ:

کیزێ ئازادی!

◇

نوبرانه‌تر از

همه‌ی میوه‌های فصل است هنوز:

یک قاچ آزادی!

(۲۰)

بەڵگ پاییزی

شەکەت ئەژ بەێچەڵیی بایێ، ئاوەخت خوازێ:

خوەشاڵە ئێگلە ئەژ "کەڤر" بێیام ڤەدی!

◊

برگِ پاییزی

خسته از بازیگوشیِ باد، آرزو می‌کند:

کاش از صخره زاده شوم این‌بار!

(٢١)

دە ناو بەرد، نەرمنووڵییێ هەس

ک دە حەریر ئاو نییە!

◊

در سنگ، لطافتی هست

که در حریرِ آب نیست!

(٢٢)

ئاو خەوێ، ئاێنە خەوێ

ئەما دەرڤەچ بەرد

هادە خەڤەر تاهەێ!

◇

آب و آینه هم می‌خوابند

اما دریچه‌ی سنگ

تا ابد بیدار است!

(٢٣)

گۆم ڕازێکە

بەرد!

◇

برکەی رازیست

سنگ!

(۲۴)

تەمیرەیٚ نادیار سەنگ

سەرمەس خوەنیٚ تاهەیٚ!

◊

تنبورِ ناپیدایِ سنگ

تا ابد سرمست می‌خواند!

(٢٥)

گل‌گلێ

دە ڤێشەیٚ سەنگ

پەڵنگ زەمداریٚ نەڕنیٚ!

◊

گهگاهی

در بیشه‌ی سنگ

می‌غُرّد یک پلنگِ زخمی!

(۲۶)

دە ناو گومەل بەرد

بنجک زەردەخەنەێ گوڵ کرد!

◊

در مشتِ سنگ

بوتەی لبخندی شکُفت!

(٢٧)

ئاڤاز یاسەمەنەل نەشنەفتینە

ئەژ گەلیی بەرد؟!

◇

آواز یاسمن‌ها را نشنیده‌ای

از حنجره‌ی سنگ؟!

(۲۸)

ناو هووزەکەم

تاشیایەو

دە ڕۆمان "کۆ"!

◊

نامِ قبیله‌ام

حک شده

در رُمانِ «کوه»!

(٢٩)

دما فەسڵ گەشت‌نامەیٚ دڵووپ

دەریاو!

◊

آخرین فصلِ سفرنامەی قطره

دریاست!

(۳۰)

گڕ دە ڤەر خوەیێ خس دلۆوپ،

ڕەسی ڤە دەریا!

گەردیلە، تاویا دە ئشق

ڕەسی ڤە مانا!

◊

قطرەی آتش‌زده در خویش،

به دریا رسید!

ذرّەی بگداخته در عشق،

به معنا رسید!

(۳۱)

ئەڤین، فڕین و

دەریا، ئاسمۆن فڕین دڵووپەیلە

◇

عشق، پرواز است و

دریا، آسمانِ پروازِ قطره‌ها

(٣٢)

دڵووپ،

دەرڤەچێک ئەوکردەو

ڤەرەو دەریا!

◇

قطره،

یک پنجره‌ی بازِ

به سمتِ دریاست!

(۳۳)

بالْگرتنێ

بێ باڵ و پەڕ:

ئنسان!

◊

پروازی

بی بال و پر:

انسان!

(۳۴)

مردن، دەسڤەن زەمانە ئەڵ دەسەلم

زنەی، پاڤەن خاکە ئەڵ پام

ئەما کلیل دەس و پایٚ ڤەسەمیش: ئەڵوەس!

◇

مرگ، دستبندِ زمان است بر دستانم

زندگی، پابندِ خاک است بر پایم

اما شعر نیز کلیدِ دست‌وپایِ بستەی من است!

(٣٥)

دەیٚ نە کەسیٚ ترم

خود خوەمم!

◊

دیگر نه کسی دگر

خودِ خودم هستم!

(۳۶)

شەتاو، ڤەپێل

ڤەرەو دەریا

ئەژ خوەیۆ، ڤەرەو خوەیۆ!

◇

موجزنان، برفابْ رود

رو به دریا

از خود، به خود!

(٣٧)

مردن دە زەلکاویش ڕەنگینە

ئەگەر فڕین

دما ڤیرمۆنەکەێ باڵنە بوو!

◇

مرگِ در مُرداب هم زیباست

اگر پرواز

آخرین خاطرەی پرندە باشد!

(٣٨)

ژین، باخێکە و

باخەڤۆنەکەی، ئەفتاو

"ئازادی"ـیش ڕەنگین‌ترین سوورەگوڵ باخەکەی ئەفتاو!

◇

زندگی، باغی‌ست

باغبانش، خورشید

زیباترین گُل‌سرخِ باغِ خورشید، «آزادی»ست!

(۳۹)

هەر پەشک، وشەیٚکە و

هەر وشە، دەسپیٚکیٚ و

کتاو چەم ڤە یەکم وشەیٚ ڤارۆ دەس ڤەیٚکەریٚ

◇

هر قطره، واژه‌ای و

هر واژه، آغازی و

کتابِ رود با نخستین واژه‌ی باران می‌شود آغاز

(۴٠)

ئێمڕوو هەرچی بێدەنگییە
ئەژ نک قلّەم ڕژێ؛
دەفتەرەکەم سۆ
ڤێشەێ هوورە!

◊

امروز هرچه سکوت
از نُک قلم می‌ریزد؛
فرداست دفترم
بیشه‌ی فریادی!

(٤١)

نە باکوورییە و نە باشووری

نە ئەژ ڕووژهەڵات یەتێیە و نە ئەژ ڕووژئاڤا

شنەێ ئێمڕوو، ئەژ لاێ شائرانەێک ئەڵکردێیە!

◇

شمالی یا جنوبی نیست

نه از شرق آمده و نه از مغرب

نسیمِ امروز، از سمتی شاعرانه می‌وزد!

(۴۲)

"ئاپۆ"

هەرئەو پەل زەیتوون سەوز سەدەو

ک ئەژ کەموترەل، ئەوشاردنەسەیۆ

◇

«آپو»

همان شاخه‌ی زیتونِ سبزِ قرن است

که از کبوتران، پنهانش نموده‌اند

(۴۳)

فڕین بێباڵنەیکە و

چەمێ ئەژ چریکەێ بەردە:

"گەریلا"!

◇

پروازی بی‌پرنده و

رودی از آوازِ سنگ است:

«گریلا»!

(۴۴)

ده ئی ڕووژ ڤهارییه، شائرێکه بەرف

دەنگ وشەلەیْ ئشنەڤم

ک ئەژ هێڵ دماین دەرڤەنەکە،

دچوو ڤەرەڤ زڵاڵیی ڤڵات چەم!

◇

در این روز بهاری، شاعری‌ست برف

آوای کلماتش را می‌شنوم

که از خط پایانیِ درّه،

به زُلالایِ سرزمین رودخانه می‌رود!

(۴۵)

ئێمە ڤە گووچنگ ئشق

ئەژ "نیل" ئی دووزەقە گواریمنە

◇

ما با عصایِ عشق

از «نیلِ» این دوزخ گذشته‌ایم

(۴۶)

بایٚ ڤه سەرپەنجەل خوەیٚ

ئەژ ڕەنگ چنێکەم:

پایزەڕوو!

◇

با سرانگشتانِ خود، باد

مرا از رنگ می‌چیند:

روزِ پاییزی!

(۴۷)

ئەگەر نەڤیا تین و تاسە

ئەرێ قەڵڤەز دێیەتە دی؟!

◇

اگر شوق و عطش نبود

موج هرگز زاده می‌شد؟!

(٤٨)

ڤەولای پەنجرە

زمسۆ، بەوی ئسپیٚپووشەیٚ خەمباریٚکە

ئەنووگرتە، دە بیٚدەنگیی هەنهەن لیٚڵەیٚ چارەنڤیس.

ئۆ ڤەیلایٚ بیٚئاسارەیٚ خوەشبەختی

ژن، ڤەرز پەنجم ساڵە!

پژارەدار

ڤارۆنی

◊

در آن‌سویِ پنجره

زمستان، عروسِ سپیدپوشِ غمگینی‌ست

بُغض‌کرده، در سکوتِ گرگ‌ومیشِ سرنوشت.

و در این‌سویِ بی‌ستاره‌ی خوشبختی

زن، فصلِ پنجمِ سال است!

اندوه‌زده

بارانی

(۴۹)

ئەر کرم ئەوریٚشم

قانە بوو، ڤە نزمی و بیٚبایەخیی ئاخلٚەیٚ پیلەکەیٚ

ئەریٚ قەت پەپییٚ باڵەوگریٚ؟!

◇

اگر کِرم ابریشم

به پستی و حقارتِ چنبرِ پیله‌ی خود قانع شود

هرگز آیا پروانه‌ای پرواز خواهد کرد؟!

(۵۰)

هەر ڕوو، شۆ ڤەشۆن ڕووح سەوز کۆسار

ئەڵقوڕنێمن ڕزگێ ئەژ سەفەرنامەێ ڕووبار و

هاڵێ دەریاێک دە ئاسوو ڕەوەنە...

◊

هر روز، دوشادوش روحِ سبز کوهستان

سطری از سفرنامەی رودخانه می‌نوشیم و

در افق جاری‌ست همچنان دریایی...

(۵۱)

هووره‌ێکه دڵ

ک نه‌شنه‌فتینه‌ێ

بزۆ که‌فتینه لاڕێ!

◇

دل، آوازی اهورایی‌ست

چو نشنیدی‌اش

بدان که بیراهه رفته‌ای!

(٥٢)

گڵاڵ،

ئاوژەنییە

...تا حەقیقەت دەریا

◊

رود،

شناگری‌ست

...تا حقیقتِ دریا

(٥٣)

دە ناو ڕەز گەردوون

ئەڵ یەێ پەلارە ئەژ پەلارەل فرەێ مەوێ

گلە ئەنگیرەکەێ کچکەێ زەمی!

◇

در تاکستانِ جهان

بر خوشه‌ای از خوشه‌های فراوانِ یک درخت مَو

حبّه انگورِ کوچکِ زمین!

(۵۴)

هۆچ شوون پایٚ نەکەفتیٚیە

ئەڵی بەرف قورسە و

کردیٚیە ئەۆگەر دار بەلییەل، مۆنگ!

◇

هیچ ردّ پایی نیفتاده

بر این برفِ سنگین و

از درختانِ بلوط، بالا رفته ماه!

(۵۵)

گلەی دکرد زەمی:

"ئمساڵ، هۆچ ڤارۆ نەڤارییە و

باخەکە گردێ پڵمژکیایێە".

ڤەلێ دە ناو دڵ م، گوڵاڵە کوچکلەێ پشک کردۆیی!

◊

گلایه می‌کرد زمین:

«امسال، باران نباریده هیچ و

باغ یکسره پژمرده‌ست».

در دلِ من اما، لاله‌ی کوچکی شکُفته بود!

(۵۶)

ئەوڕەل سیٚ، کڵ دن و

دەس کردێیە چەمەر، ڤارۆ:

سوورەگوڵ زاگرۆسییێ شەهید بییە

◇

ابرهای سیاه هلهلەکُنان و

باران به سماعِ سوگ مشغول:

در شهادتِ یک گُلِ‌سرخِ زاگرسی

(٥٧)

ڤه بڵاچەیٚ ئەڤر و

ئەڵپەڕکەیٚ ڤارۆ

چەپەیٚ گوڵ هێروو ئەڵسیا ئەژ خەو

◇

با آذرخشِ ابر و

رقصِ باران

دسته گُل خطمی ز خواب برخاست

(٥٨)

لەفاو بهارە

ڤە سەرپەنجەیٚ پینەڤەسەیٚ

کەریٚکەمە خەڤەر ئەژ خەو

◊

سیلابِ بهاری

با سرانگشتانِ پینەبستەاش

بیدارم می‌کند از خواب

(٥٩)

لەفاو

ئەژ دیار ڤیرمۆنەل شەوەکی یەتویی

دەنگەدەنگێ ئەژەێ نییە ئێڤارە

◊

سیلاب

از سرزمینِ خاطراتِ بامدادی آمده بود

تنگِ غروب، همهمه‌ای نیست از او

(۶۰)

کەڵمەسەل

ڤە بێدەنگ

تەماشاێ گڵارِێژۆ کەرن

◊

گُل‌های حسرت

در سکوت

به تماشای برگریزان نشسته‌اند

(۶۱)

گوڵدەمەل بڵاڵیک

ڤەگەرد هاژەیٚ تاف دچن

ڤەرەو شەو

◇

شکوفه‌های بامدادیِ آلبالوی کوهی

در میان خروشِ آبشار

به سوی شب روانه‌اند

(٦٢)

یەکم ئامووژیاری:

"نە" ڤتن ڕایْ خوەت بنە

◊

نخستین اندرز:

«نه» گفتن را به خود بیاموز

(٦٣)

نشۆنەیٚ سەرکەفتنە

کرٍیٚک ڤە دەوٙر سەر چیا کیٚشیانە

قازقوڵنگەل

◇

نشانەی پیروزی‌ست

خطی که بر فرازِ سر کوهستان کشیده‌اند

دُرناها

(۶۴)

ئەریٚ، ڕێی هوٚچ گوڵەفتاویٚ نەکەفتێیە ئەڵ ئی نسارە؟!

◊

گذرِ هیچ آفتابگردانی آیا نیفتاده به این سایەسار؟!

(۶۵)

چەن لیسک

مێیا ئەژ ئی بنارە ئەڵکێشن

تا ڕەنگ گوڵەفتاو بگری، نسار؟!

◊

چند پرتوِ نور

باید از این دامنه‌ی کوه بَرکِشند

تا چون گُلِ آفتابگردان شَوی، ای همیشه سایه‌سار؟!

(۶۶)

ئەڵ ئەو لق دارە

شکووفەیٚ ئەرخەڤانییٚ دە بایٚ شەکیٚ

ناویٚ نەیٚزۆنم

◇

بر آن شاخه‌ی درخت

شکوفه‌ای ارغوانی در باد می‌جُنبد

نامش را نمی‌دانم

(۶۷)

کاشکا دارسمنەک

ئەژ ناو دارەل

تەنیا سدارە ئەڵبژارتا!

◊

ای کاش دارکوب

از میان دار و درخت

تنها دارِ اعدام را برمی‌گزید!

(۶۸)

ده ساڵ جەنگ

ئەژ گرد گوڵەل فرەترە

گوڵئەسرین!

◇

در سالِ جنگ

فراوان‌تر از تمام گُل‌هاست

شکوفەی اشک!

(۶۹)

ده پەنا بەردێ

گوڵ نەرگس، زڵفەل تەڕێ هشک کەرێ

ئەۆدمایْ باێەڕووە

◊

در پناه سنگی

گُل نرگس، گیسوانِ خیس‌اش را خشک می‌کند

پس از توفان

(۷۰)

هەیٚک ڤڵات، لیٚزەکەن و لانەڤاز بی

هناڕەس، هنایٚ تفەنگە

◊

وقتی وطن، آوارەی بی‌آشیان شد

فریادرس، فریادِ تفنگ است

(٧١)

ئاخ! سێپریسکەکە

تو ڤەق باڵ زەمدارتە ئازادی

م ڤە ئی ئازایمە، منەیکەر ئازادییم هاڵێ

◊

آه! ای پرستو

تو با آن بالِ زخمی‌ات آزادی

من با این تنِ بی‌زخم، جوینده‌ی آزادی‌ام هنوز

(٧٢)

تیژتر ئەژ بگدەی بایە

باوڕی ک ئاشاردەو

دە دڵ تەلی گیا

◇

بُرّندەتر از دشنەی باد است

ایمانِ نهفته در دلِ

یک شاخەی باریکِ گیاه

(٧٣)

ئێڤارە، تووژاڵ یەکم بەرف

نیشتێیە ئەڵ یاڵ

مۆنگەشەڨ کوتپڕیٚ!

◇

هنگام غروب، لایەی نازکِ نخستین برف

بر قلّه نشسته

مهتابی ناگهانی!

(٧٤)

ڤە گریڤە دێیام ڤەدی

کردمە کارێ، ڤە دەمەخەنە بچم!

◇

با گریه زاده می‌شوم

بادا که با خنده رَوَم!

(٧٥)

سەفەرێکە

ئەژ خوەت ڤەرەڤ خوەت:

ژین

◇

سفری‌ست

از خود به خویش:

زندگی

(٧٦)

ئەریٚ مردن، لیٚژییەکەیٚ ملەیٚ دماینە؟!

◇

آیا مرگ، سرازیریِ آخرین گردنه است؟!

(٧٧)

ئەر هووکارەیٚ کەفتنی و

باڵ نەیٚگری

ئاسمۆ ئنکار نەکە!

◇

گر خو گرفته‌ای به افتادن و

نمی‌پَری

آسمان را مکُن انکار!

(٧٨)

تەژگاکەیٚ گەردوون

ڤە پریسکەیٚ ئشق و ئازادی

ئەڤکریا

◊

اجاقِ عالَمِ هستی

با شرارەی عشق و آزادی

افروختە شد

(٧٩)

دەنگ ڤەچکردن دار بەلییەل بەرزترە

یا کڵپەکڵپ پاییز؟!

◇

آوای جوانەزدنِ بلوطها بلندتر است

یا صدایِ شعلەهای پیاپیِ پاییز؟!

(۸۰)

ڕچ ئشکنێ

ڤەچێ ئمێ

ڤەرەڤ ملەێ ئەفتاو

◇

از میان برف و یخ، رَه می‌گشاید

جوانه‌ای امید

رو به قلّه‌ی خورشید

(٨١)

گڵپەیٚ گوڵیٚ تۆمارزوو ڤاران

ئەژ ناو خوڵەکوو دیرۆک:

کوردستان!

◇

لهیبِ آتشِ گُلی مشتاقِ باران

از میانِ خاکسترِ تاریخ:

کُردستان!

(٨٢)

ساوڵ هەر گرفتێ

داوڵێکە

ئەر پەلەڤەر دڵت، نم بفڕێ

◇

شبحِ هر مانعی

مترسکی‌ست

اگر پرنده‌ی دلت، در ارتفاعِ پَست پرواز کند

(۸۳)

کوم ڕهێڵ

ئی خاکوخوڵهماڵێ

تا چەو دڵ بۆیینێ؟!

◇

کدامین رگبارِ باران

می‌روبد این گرد و غبار

تا چشمِ دل ببیند؟!

(۸۴)

دە بەرف ئی کارەساتە، تەنیا یەکێ نوقم نەڤی و

ژیا

ئەڤیش "همێ"!

◇

در برفِ این حادثه، تنها یکی غرقه نشد

و زنده ماند

آن‌هم «امید»!

(٨٥)

ئاشتی

لەقوەخەنەیکە

ئڵاتنیٚ دیٚرتر ئەژ گرد ئاسارەل

◇

صلح

لبخندی‌ست

طلوع‌اش دیرتر از همه‌ی ستاره‌ها

(۸۶)

بەرزەهەوایلە

هەیڤایە ئەژ دەس زاروو

ڕێڤاریٚ دە منەی ئازادی!

◊

بادبادک

گریزان از دست کودک

رهگذری در جستجوی آزادی!

(٨٧)

"ئێمکه"ی ئاونگی

ئەڵ پەڕەی گوڵ هێرووی

"هەیتاهەی"ـه

◇

«اکنونِ» شبنمی

بر گُلبرگِ یک خطمی

«تا ابد» است

(٨٨)

باڵداریٚ کوچکڵە و

هووڵ ئاسمۆنیٚ پڕ ئەژ چنگڕ...

مەتەڵ "ئەڵبژاردنیٚ هەمیشەیی"!

◇

پرندەای کوچک و

هراسِ آسمانی پُر از چنگال...

داستانِ «انتخابی همیشگی»!

(۸۹)

پایزەپڵە

سڕی

ئەڤەێک ئەژ یاێ و ڤیر بڵاڵیکەیل مەنویی

◇

بارانِ پاییزی

ستُرد

هرآنچه از خاطرەی آلبالوهای کوهی مانده بود

(٩٠)

شەڤەکی

شەقەیٚ باڵ خەو

چی شاقەشاق کیەوگە

◊

سپیدەدم

صدای بالِ رؤیا

همچو آوای خواندنِ کبک است

(٩١)

گەردوون، پرتووکێکە

ئنسان خۆنێکەێ

◇

جهان، کتابی‌ست

انسان می‌خوانَدَش

(٩٢)

بژی

نە ڤە باڵەتەپە،

ڤە باڵگرتن!

◆

زندگی کُن

نه با بال‌بال‌زدن،

بلکه با پرواز!

(۹۳)

ئەژ زەم تین

تا سارێژ ئاو

تەنیا گرمەڕێ مەنێیە

◇

از زخمِ عطش

تا التیامِ آب

تنها تُندری ماندەست

(۹۴)

دمایْ گڵاڕێژۆن ئێڤاره

تەنیا، چریکەیْ قەنارییێ مەن

ئەڵ چڵ داره ژارەکه

◇

از پسِ خزانِ عصر

تنها، آوازِ یک قناری ماند

بر شاخەی درختِ بینوا

(٩٥)

دما بڵێزەیٚ شەم

نووا ـ سووار گوڵدەمە

ئەر ئمیٚ، پا ڤە گەز بیٚ

◇

آخرین شعله‌ی شمع

سرقافله‌ی صبحدَم است

شکیبایی کند اگر امید

(۹۶)

گل‌گلێ "ئە" ڤتنێ بەسە، ئەڕا کەفتن

گل‌گلیش یەێ "نە" بەسە، ئەڕا فڕین

◇

گاهی سقوط را کفایت می‌کند، گفتنِ «آری»

گاه هم یک «نَه»، کفایت می‌کند پرواز را

(٩٧)

ژین، پرتووکێکە

خوەت نیسنینەیٚ

◇

زندگی، کتابی‌ست

خود می‌نویسی‌اش

(٩٨)

ئەر زەمی هەسار باڵنەلە

ئێمداڵ ئاسمۆ کوورەو؟!

◇

اگر زمین، حصارِ پرندەهاست

پس آسمان کجاست؟!

(٩٩)

بەردێ ئەژ کەمەر گلوور بی و

پەپییێ هڵەقوپڵە فڕی

هامشووێ چی مەرگ و ژی!

◇

سنگی از فراز کوه غلتید و

پروانه‌ای شتاب‌آلود پَرید

رفت و آمدی به‌سانِ مرگ و زندگی!

(١٠٠)

قاز کۆییەل

ڤێنەی لەۆەخەنەی

گلئاوردن، ئەۆدما هناسەی سەردی

◇

دُرناها

همچو لبخندی

بازآمدند، از پسِ یک آهِ سرد

(۱۰۱)

تریفەیٚ مۆنگ

چرچیٚ خسە دڵ داووڵ!

◇

پرتوِ ماه

ترسی به دلِ مترسک انداخت!

(١٠٢)

نەمر، گیۆدارێکە

دە ڤڵات ئەڵبەس ژییێ

◇

نامیرا، جانداری‌ست

در سرزمینِ شعر می‌زید

(١٠٣)

ئەژ کەیٚ ڤەی لا

ئەڵبەس، دژەژەهر هناسەیٚ ئژدهایٚ "تەنیایی"ـە؟!

◇

از چه هنگام بدین‌سو

شعر، پادزهرِ نَفَسِ اژدهای «تنهایی»ست؟!

(۱۰۴)

کوڵ گرتێیە پەلەپیتکەیٚ ڤریایٚ هنام

تا نەوا چەکمە سێیا

پا بنیٚ ئەڵ سووسەنیٚ

◊

ماشەی هشیارِ فریادم نشسته در کمین

تا مبادا چکمەسیاهِ بدشگون

پا نهد بر سوسنی

(١٠٥)

کەیٚ، دە کوو، ڤەر کێیەل "ڤیر فرە دیر"ـێکم؟

◇

کِی، کجا، برای چه کسانی «خاطرەی بسیار دور»ی هستم؟

(١٠٦)

مردن، بنیانان سرووێکه

چی کووچبار

ک بنیاێ قازقوڵنگەله

◊

مرگ، سرآغازِ سرودی‌ست

چونان کوچ

که آغازِ دُرناهاست

(١٠٧)

ئێگل، دەرڤەچیش دڤیيە بزەیٚ

ئەڵ دەموچەڤ گرژ ئی دیڤارە

ئاخ! تەنیا ئەگەر باڵنەیٚ "ئازادی" بچریکەنا...

◇

پس، پنجره هم لبخندی می‌شد

بر چهره‌ی عبوسِ این دیوار

آه! تنها اگر پرنده‌ی «آزادی» می‌خواند...

(١٠٨)

بژی و مەمر

ئەمان نە ڤە بژیمەمر ژێردەسی!

◇

زندگی کُن و نمیر

ولی نە با بخور و نمیرِ بُشقاب (فرودستی)!

(١٠٩)

دەسەلم، گیایۆ پەژارە

چەڤەلم، کەنیی خەم

ئێمکە دارسۆنۆ سێیام

◇

دستانم، گیاهِ اندوه

چشمانم، چشمەی حسرت

اکنون جنگلی سیاهم

(١١٠)

ئەریٚ! تەڤەریٚ خوازم و

گواریایٚن ئەژ ناو دڵ ئایٚنە

تا ئبراهم چارەنڤیسەکەیٚ خوەم بووم

◇

آری! تبری می‌خواهم و

قلبِ آینه را پیمودن

تا ابراهیمِ سرنوشتِ خویش باشم

(١١١)

دڵنەرم و

بەردین؛

داڵکم کۆ!

◇

مهربان و

بَرکشیده از سنگ؛

مادرم کوه!

(١١٢)

ئازادی، کتاو ڕۆمانێکه

ئگەرد یەکتری نیسنێم و خۆنێمنەێ

◊

آزادی، کتاب رُمانی‌ست

با همدیگر می‌نویسیم و می‌خوانیم‌اش

(١١٣)

پەپیێکم

بەرزەفڕتر ئەژ ئەڵو

ناوم: "ئاوەخت"!

◇

پروانه‌ای هستم

بُلندپروازتر از عقاب

نامم: «آرزو»!

(۱۱۴)

گەریلا، کوو ئەڵبەسێکە

ڤە ڕستەیلێ

چنیاێە ئەژ ئەڤین و ئازادی

◊

مجموعه شعری‌ست، گریلا

با جمله‌هایی

بافته از عشق و آزادی

(١١٥)

نفیسکار "حەقیقەت"

ئازادییە

خوەنەرەکەیٚ، دڵ

◊

نویسندەی «حقیقت»

آزادی‌ست

خوانندەاش، دل

(١١۶)

دالْک ڤەدی یەتن دووارەم و

هەلوورکم:

دار!

◇

مادرِ تولّدِ دوباره و

گهوارەام:

دار (درخت)!

(١١٧)

پەنێ تر:

تەنانەت دە ئاسمۆنیش

پەلەقاژە، فڕین نییە!

◊

درس عبرتی دیگر:

حتی در آسمان هم

دست‌وپازدن، پرواز نیست!

(۱۱۸)

فره گل

"بێسەر"، سەربەرز و

"سەردار"، سەرشووڕە!

◇

بسا

که «بی‌سر»، سرافراز است و

«سردار»، سرافکنده!

(۱۱۹)

گرد جا دامه پا

چی ڤەرز گوم‌بییەیٚ بایٚ؛

ڤە منەی خوەم و گرٚیٚ ستار گرتن

◊

همه‌جا را درنَوَردیدم

همچون فصلِ گمشده‌ی باد؛

در جستجویِ خویش و لحظه‌ای آرامش

(١٢٠)

کەنیاوێکە ژین

دچوو... دچوو

تا نادیار چووڵ و بێیاز مەرگ

◊

زندگی، چشمه آبی‌ست

می‌رود و می‌رود

تا ناپیدایِ دشتِ خالی و فراخِ مرگ

(١٢١)

م، تو، ئەڤی

خەنجەرەل دە خڵاف خەوبردەکەێ ژەنگار ڤەسە.

ئەما ملهوڕ، هۆچ دەربەن نییە

باکێ نییە!

من و تن و ئەڤی

بووێمنە خەنجەرە دەسە زێڤینە ئەڵکێشیاێەکەێ "ئێمە"

تا چوار ستین لەشێ ئێگلە بێیاێە لرە!

◊

من، تو، او

خنجرهای خُفته در نیامِ گرفته زنگار.

دیکتاتور اما، ککَش هم نمی‌گَزد

انگار نه انگار!

من و تو و او

خنجر دسته نقره‌ی آخته‌ی «ما» شویم

تا چار ستونِ تن‌اش بلرزد این‌بار!

(١٢٢)

ئەڤ ڤەدی یەتن ئاسارە ئەشم

ڤەر شەڤ مەزایٚ چەڤەڕیٚ

ئەڤ ڕاوهاتەکەیٚ ڕەوەن گڵاڵ و چەم ئەشم

ڤەر کەنییێ ک خەو دەریال ددی

مزگانا دم شنەبایٚ دڵداری

ڤە پرچەل ئازیەتبار ڕەنگینیٚ

ئۆ ڤەر ڤڵاتەکەم کوردستان

ئەڤ ئازادی ئەشم... ئازادی!

◊

از تولّد ستاره گویم

شبِ عقیمِ انتظار را

از ماجرایِ جاریِ رود خبر دهم

چشمه‌ای که خواب می‌دید دریا را

مژده می‌دهم نسیمِ عشق را

به گیسوانِ سوگوارِ زیبایی

و برای وطنم کُردستان

از آزادی می‌گویم... آزادی!

مجموعه شعر ۱

مجموعه اشعار کوتاه

رودی از آواز سنگ

ریوار آبدانان

چیا